

Bureauonderzoek naar de
archeologische waarde van het
bestemmingsplangebied Zwaanshoek
Noord en Boseilanden 1^e herziening,
gemeente Haarlemmermeer

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Haarlemmermeer
Titel: Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het bestemmingsplangebied Zwaanshoek Noord en Boseilanden 1^e herziening, gemeente Haarlemmermeer (CENH-rapport nummer 160)
Status: Definitief
Datum: 20 juli 2009
Projectnummer: 50290
Senior archeoloog: drs. G.P. Alders
Auteur: mevr. MSc L. den Boon
Illustraties: Cultureel Erfgoed Noord-Holland, tenzij anders vermeld

Autorisatie: G.P. Alders

Datum:

ISSN: 1871-398X

© Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem, 2009

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

De Stichting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Cultureel Erfgoed Noord-Holland
Postbus 205
2000 AE Haarlem

Telefoon: (023) 553 14 98
Fax: (023) 531 84 36
Email: info@cultureelerfgoednh.nl
Internet: www.cultureelerfgoednh.nl

Samenvatting

In het ongeveer 10 ha grote bestemmingsplangebied Zwaanshoek Noord en Boseilanden 1^e herziening, gelegen tussen de N205 (Drie Merenweg) en de Spieringweg (ten noordoosten van Zwaanshoek) is de bouw van 46 ruime woonkavels, waarvan 2 voor gestapelde woningen, gepland.

Het hele terrein is op moment van schrijven bouwrijp gemaakt. In principe is uitgegaan voor de woningbouw kavels van een gesloten grondbalans. De mogelijkheid is aanwezig dat woningen gebouwd zullen worden met kelder en/of zwembad. Dit is afhankelijk van het ontwerp van de woning (vrije kavels).

Om na te gaan hoe groot de kans is dat er archeologische resten in de bodem van het plangebied liggen, is een archeologisch bureauonderzoek gedaan. Om een betrouwbare verwachting te kunnen uitspreken is niet alleen het plangebied bestudeerd, maar ook de omgeving van het plangebied, het zogenaamde (bureau)onderzoeksgebied.

Het onderzoek bestond onder andere uit het raadplegen van het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS). Dit is een bestand met archeologische, geomorfologische, bodemkundige en (historisch-)topografische en andere relevante gegevens. In ARCHIS is binnen de grenzen van het onderzoeksgebied geen archeologische vondsten gemeld.

Naast ARCHIS zijn diverse kaarten geraadpleegd, waaronder oude kaarten vanaf de 17de eeuw.

Gezien de lage verwachting dat in het plangebied archeologische resten aanwezig zijn en de eerder uitgevoerde grondroerende werkzaamheden in het kader van het bouwrijp maken van de grond, luidt het advies dat aanvullend veldonderzoek niet noodzakelijk is.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Administratieve gegevens.....	5
2. Inleiding	6
3. De huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied	7
4. Historisch gebruik en landschappelijke ontwikkeling in het onderzoeksgebied	8
5. De bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens	11
6. Verwachte archeologische waarden in het plangebied	13
7. Advies	14
Literatuur- en documentatielijst	15
Afbeeldingen	16

1. Administratieve gegevens

Onderzoeksmeldingnummer:	35998
Datum:	20 juli 2009
Opdrachtgever:	Gemeente Haarlemmermeer Postbus 205 2130 AG Hoofddorp
Contactpersoon:	De heer W. Engel T: 0900 1852 F: 023 563 95 50
Uitvoerder onderzoek:	Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland
Bevoegde overheid:	Gemeente Haarlemmermeer
Locatie: gemeente:	Haarlemmermeer
plaats:	Zwaanshoek
toponiem:	Zwaanshoek Noord en Boseilanden
NAP:	4,3 m onder NAP
Kaartblad Top. Kaart van Nederland:	25C
Coördinaten hoekpunten plangebied:	NO: 104.652 / 482.072 NW: 104.324 / 482.363 ZO: 102.906 / 480.156 ZW: 102.583 / 480.437

2. Inleiding

De gemeente Haarlemmermeer heeft op 11 juni 2009 aan de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland opdracht verstrekt tot het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek aangaande bestemmingsplangebied Zwaanshoek Noord en Boseilanden 1^e herziening. De gemeente Haarlemmermeer is bevoegde overheid bij dit project.

Het doel van het bureauonderzoek is, om voorafgaand aan de geplande werkzaamheden in voldoende mate rekening te kunnen houden met de archeologische aspecten van dit plangebied. Voor het verzamelen van gegevens met betrekking tot reeds bekende archeologische en bodemkundige waarden van het plangebied is het Archeologisch Informatiesysteem ARCHIS van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd. Hierin zijn onder meer archeologische waarnemingen en terreinen opgenomen. Een waarneming bestaat uit één of meer artefacten; dit kunnen zowel mobiele vondsten als grondsporen zijn. De in ARCHIS te raadplegen Archeologische Monumentenkaart (AMK) bevat een overzicht van behoudswaardige archeologische terreinen waarvan een deel van rijkswege beschermd is. De terreinen van de AMK zijn door de provincie overgenomen en op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) van Noord-Holland geplaatst. Verder bevat ARCHIS een overzicht van lopend en uitgevoerd onderzoek. Resultaten van dit onderzoek bieden vaak belangrijke aanknopingspunten voor een archeologische verwachting binnen het plangebied.

ARCHIS biedt ten slotte ook kaarten aan als de geo(morfo)logische kaart, de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden en de topografische Bonnekaart uit 1900.

Naast ARCHIS is een aantal historische kaarten vanaf de 17^e eeuw geraadpleegd.

Voor informatie over het Haarlemmermeer en de veenontginningen is gebruik gemaakt van het proefschrift van C. de Bont uit 2008.

Het plangebied ligt binnen het voormalige Haarlemmermeer. Als bureauonderzoeksgebied is gekozen voor het gebied direct om de 46 kavels heen waar het bureauonderzoek betrekking op heeft. Het onderzoeksgebied beslaat een oppervlakte van 114,4 ha, hierbinnen ligt het plangebied van 10 ha.

Het onderzoek is uitgevoerd door mevr. MSc L. den Boon van de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, onder verantwoording van drs. G.P. Alders.

3. De huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied

Het bestemmingsplangebied betreft het gebied Zwaanshoek Noord en Boseilanden 1^e herziening, gelegen tussen de N205 (Drie Merenweg) en de Spieringweg (ten noordoosten van Zwaanshoek). In het plangebied is de bouw van 46 ruime woonkavels, waarvan 2 voor gestapelde woningen, gepland.

Het plangebied betreft een oppervlakte van ongeveer 10 ha en ligt ongeveer 4,3 meter onder NAP. Het plangebied is onlangs in gebruik als open recreatiegebied met water en enkele woningen.

Op moment van schrijven is het gehele terrein bouwrijp gemaakt, 90 % van het grondwerk heeft al plaatsgevonden. Er voor de woningbouwkavels is uitgegaan van een gesloten grondbalans, wat betekent dat grond vrijkomt bij het ontgraven van de bouwkuip van ongeveer 50 cm, in de tuin verwerkt kan worden.

De kans bestaat dat er woningen gebouwd zullen worden met een kelder of zwembad. In dat geval zal er grond afgevoerd worden door de eigenaar. De hoeveelheid grond is helemaal afhankelijk van het ontwerp van de woning en is op dit moment nog onbekend (vrije kavels).

Het gaat in het te ontwikkelen gebied om verschillende soorten woningen. Deze zijn hieronder kort benoemd.

- **Rietkavels**

In dit ensemble worden 11 woonkavels gerealiseerd.

- **Larens profiel**

Het gaat hier om een ensemble met 12 woonkavels.

- **Waterkavels**

Het betreft een ensemble met 5 woningen.

- **Boskavels**

Het gaat hier om een ensemble met 12 woonkavels.

- **Boskamers**

Het betreft 4 op zichzelf staande woonkavels in een dicht bos.

- **Noorder- en Zuiderlandhuis**

Op twee plekken wordt voorzien in landhuizen, waarin ruime zelfstandige wooneenheden worden geclusterd. Parkeren wordt inpandig opgelost.

4. Historisch gebruik en landschappelijke ontwikkeling in het onderzoeksgebied

Periode	Datering
Nieuwe Tijd	1500 – heden
Late Middeleeuwen	1050 – 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 – 1050 na Chr.
Romeinse Tijd	12 voor Chr. – 450 na Chr.
IJzertijd	800 – 12 voor Chr.
Bronstijd	2000 – 800 voor Chr.
Neolithicum	5300 – 2000 voor Chr.
Mesolithicum	8800 – 4900 voor Chr.
Paleolithicum	300000 – 8800 voor Chr.

Tabel 1 Archeologische tijdschaal

Ontstaansgeschiedenis

Duizenden jaren geleden was het gebied rondom de Haarlemmermeer een deltagebied van de rivieren die water afvoerden van het veen. Het landschap kreeg ook vorm door de afwisseling van IJstijden en warmere perioden. In de laatste IJstijd, die ongeveer 10.000 jaar geleden eindigde was de zeespiegel zeer laag. Zodra de ijskappen begonnen te smelten steeg de zeespiegel snel. Gelijktijdig met de zeespiegelstijging steeg ook het grondwater en ontstonden gunstige condities voor veengroei. In grote delen van West-Nederland ontwikkelde zich het zogenaamde Basisveen.

De directe invloed van de zee werd in West-Nederland merkbaar vanaf ca. 7000 voor Chr. toen er een wadden- en kweldergebied ontstond. Kreeken en geulen drongen tot diep in het achterland door waarbij zand en klei werd afgezet. Deze sedimenten worden gerekend tot het Laagpakket van Wormer. Dit pakket is in de Haarlemmermeer ca. 6 à 7 m dik en ligt tegenwoordig aan het oppervlak. De voormalige stroomruggen uit het wadden- en kwelderlandschap zijn in het huidige landschap herkenbaar door hoogteverschillen.

Ongeveer 5000 jaar geleden werd de huidige kustlijn van Nederland gevormd. Vanaf dat moment nam de zeespiegelstijging af met als gevolg dat er zand aan de kust bleef liggen en niet meer door de zee werd meegenomen zodat een reeks strandwallen ontstond. Nadat het zeegat van Hoofddorp zich had gesloten ontstond opnieuw een veenpakket. De ca. 4 m dikke laag van het zogenaamde Hollandveen bedekte het grootste deel van de Haarlemmermeerpolder. Het veen is in de loop der tijd weer verdwenen door erosie (oeverafslag) en vervening (turfwinning).

Rond 1250 bestond het gebied uit verschillende kleine meren. Nederland stroomde door de stijgende zeespiegel onder water en door de eb en vloed beweging ontstonden het Leidsche Meer, het Spieringmeer, het oude Haarlemmermeer en het Oude Meer. Deze meren waren van elkaar gescheiden door smalle landstroken. Gezamenlijk hadden deze meren een oppervlak van 9100 hectare.

De zeespiegel bleef de daarop volgende eeuwen stijgen en nam steeds meer land weg van de dorpen die op de smalle landstroken liggen.

In de eerste helft van de 16^e eeuw bestond nog de mogelijkheid om bij De Vennep de smalle doorgang die Haarlemmermeer en Leidsche Meer met elkaar verbond, over te steken. Direct ten noorden van De Vennep lag het eiland Beinsdorp. De Vennep en Beinsdorp waren gehuchten die langzamerhand ten prooi vielen aan het groter wordende meer. Van de oversteekplaats De Vennep resteerden aan het eind van de 16e eeuw twee kleine eilandjes, die gedurende de 17e eeuw geheel verdwenen.

In 1583 was sprake van één groot meer: het Haarlemmermeer. De andere meren zijn daarin opgegaan en de landstroken tussen de meren zijn verdwenen. Door de hoge waterstanden braken de dijken langs het IJ geregeld door.

Het waterschap Rijnland zag steeds meer het gevaar van het groter wordende Haarlemmermeer. Om te voorkomen dat de Westeinderplas en de Braassemmeer ook opgenomen zouden worden in het Haarlemmermeer, werden in 1767 zware dijken aangelegd aan de zuid- en oostzijde van het Haarlemmermeer.

In 1836 woedde er weer een zware storm die de landen tot aan Amsterdam onder water zette. De rijksoverheid wilde ditmaal echt wat doen aan de voortdurende wateroverlast. Het accent kwam te liggen op bescherming van het land in plaats van, zoals eerder, landaanwinning.

In 1838 is in Zuid-Holland de Zuidplaspolder drooggemalen met stoombemaling. Dit was de eerste keer dat stoombemaling werd toegepast, maar het was zo succesvol dat direct besloten is ook het Haarlemmermeer op deze manier droog te malen. Er zijn drie gemalen gebouwd: de Leeghwater, de Cruquius en de Lynden. In 1840 werd de eerste spade in de grond gestoken voor de realisatie van een ringvaart.

Bij het aanleggen van de ringdijk werden niet overal de contouren van de oever gevolgd. Om de dijk een wat rechtlijniger tracé te geven wordt een aantal oude stukken land die in het meer uitsteken ingedijkt, zoals de landtong waarop Abbenes en Huigsloot liggen en de Lisserbroekpolder. Bij Bennebroek wordt ook een stuk zandgrond van de daar aanwezige strandwal ingedijkt.

De polder is in 1852 een feit. Het Haarlemmermeer is drooggemalen en kan vanaf dit moment gekoloniseerd worden en gebruikt worden voor agrarische doeleinden en bewoning. Vanuit de omliggende gemeenten vestigen zich mensen op de ringdijk, er ontstaan veel lintdorpen.

Historische gegevens over het plangebied

Voor de ontwikkelingen in het gebied tijdens de afgelopen eeuwen zijn oude atlassen en kaarten gebruikt.

Uit het onderzoek van C. de Bont (2008) blijkt dat het plangebied in de 15de eeuw in het Haarlemmermeer verdwenen is. Er zijn geen aanwijzingen om bewoning te verwachten op de locatie van het plangebied volgens De Bont.

Op de 17^e eeuwse kaart uit het Kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland van J.J. Dou is het plangebied nog onderdeel van het Haarlemmermeer. Er heeft op dat moment geen bewoning kunnen plaatsvinden in het plangebied. Wel zou er visserij geweest kunnen zijn, wat eventueel is terug te vinden als vondsten van visgerei en scheepswrakken.

Op de Grote historische Provincie Atlas 1:25000 Noord-Holland 1849-1859 bestaat het plangebied uit water (het Haarlemmermeer).

De topografische kaart uit de periode 1894-1923 laat zien dat het plangebied in een gebied ligt dat in die periode bestond uit agrarisch gebied met sloten. Ook lagen er enkele (heren)boerderijen.

Voor de kaarten van de Topografische Dubbelatlas Noord-Holland 1957-2007 geldt dat het plangebied op de kaart van 1961 bestaat uit bouwland met greppels en enkele woningen langs de Spieringweg. Op de kaart van 2004 is de Driemerenweg gerealiseerd en bestaat het plangebied uit agrarisch gebied met wat meer woningen langs de Spieringweg dan op de kaart van 1961.

Concluderend kan gesteld worden dat van de Middeleeuwse veenontginningen nauwelijks iets terug te vinden is door het verdwijnen van het veen.

5. De bekende archeologische waarden en aardwetenschappelijke gegevens

Voor het verzamelen van reeds bekende archeologische waarden en bodemkundige gegevens van het plangebied is het Archeologisch Informatiesysteem ARCHIS II van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd. De resultaten staan hieronder beschreven.

5.1 Archeologische waarnemingen in het onderzoeksgebied

In ARCHIS is aangegeven dat het onderzoeksgebied is gelegen in de archeoregio Hollands veen-kleigebied.

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied volgens de geomorfologische kaart in een polder is gelegen, is de kans dat vondsten uit tijdvakken van voor de Middeleeuwen worden gedaan laag. De aanduiding “niet van waarde” voor het vinden van intacte archeologische waarden die de IKAW voor het onderzoeksgebied aangeeft is mede hierop gebaseerd. Pas de bewoning in de Nieuwe Tijd na drooglegging van het Haarlemmermeer heeft sporen nagelaten.

In het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS) is binnen de grenzen van het onderzoeksgebied één archeologische waarneming bekend:

- Waarnemingsnummer 46447, grondspoor uit de Nieuwe Tijd. Het betreft hier sporen van 17de eeuwse kleiwinning. De kleibanen zijn ongeveer 20 cm breed met daartussen enige banen tot een breedte van 70 cm. de sporen zijn waargenomen over een oppervlak van 100 bij 150 meter.

5.2 Cultuurhistorische waarden

De archeologische waarden zijn ook opgenomen in ARCHIS, op de zogenaamde Archeologische Monumentenkaart (AMK).

Voor cultuurhistorische elementen in het onderzoeksgebied is de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) van Noord-Holland gebruikt. Daarop zijn de waardevolle historisch geografische, bouwkundige en archeologische waarden in kaart gebracht.

Op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland zijn geen bekende archeologische en historisch-geografische waarden vermeld voor het plangebied. De IKAW heeft dit plangebied aangegeven als niet van waarde. Er zijn geen vondstmeldingen of waarnemingen in het plangebied gedaan.

Het plangebied ligt in het vroegere Haarlemmermeer. Er kunnen sporen aanwezig zijn van het vroegere gebruik van het Haarlemmermeer en van later gebruik als agrarisch gebied na de drooglegging. De kans dat deze waarden echter nog aanwezig zijn is laag.

5.3 Bodemkunde, geologie en geomorfologie

Op de geomorfologische kaart van Nederland 1:50 000 heeft het plangebied code 2M35a. Dit betekent dat de bodem bestaat uit een vlakte van getijafzettingen.

De bodemkaart van Nederland (1:50.000) geeft aan dat het plangebied deels ligt binnen de eenheid Mn25A, wat betekent zeekleigronden. Deels ligt het plangebied binnen de eenheid Zn21, wat betekent dat er klakloze zandgronden voorkomen.

Voor het plangebied is geen geologische kaart 1:50 000 beschikbaar. Doordat het gebied niet is gekarteerd is het niet mogelijk een uitspraak te doen over de geologische gesteldheid van de bodem in het plangebied. Wel is op de overzichtskaart van de geologie van Nederland te zien dat het gebied bestaat uit oudere zanden/kleien en behoort bij de Westland Formatie. De grondwatertrap in het onderzoeksgebied is IV, VI en VII hetgeen betrekkelijk laag is (zie tabel 2). Door deze diepe ontwatering kunnen eventuele archeologische waarden slecht geconserveerd zijn.

Tabel 2: Grondwatertrappenindeling van StiBoKA, GHG/GLG = gemiddeld hoogste/laagste grondwaterstand.

Grondwatertrap (GT)	I	II ¹	III ¹	IV	V ¹	VI	VII ²
GHG (in cm beneden maaiveld)	(<20)	(<40)	<40	>40	<40	40-80	>80
GLG (in cm beneden maaiveld)	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)

6. Verwachte archeologische waarden in het plangebied

Uit het bureauonderzoek volgt een verwachting voor het plangebied op de aanwezigheid van archeologische resten.

Er zijn mogelijk sporen van vroeger gebruik als vislocatie op het Haarlemmermeer in de vorm van visgerei of scheepswrakken, tevens kunnen er scheepswrakken van niet-visser worden aangetroffen. Er is een kleine kans op de aanwezigheid van deze sporen. Op de planlocatie lagen vanaf het midden van de 19de eeuw (heren)boerderijen en agrarisch gebied. De kans dat hiervan nog resten in de bodem te vinden zijn is relatief gering.

In het plangebied is het landschap sterk aangetast door de vergroting van het Haarlemmermeer. In het plangebied kan sprake zijn van slechte tot matige conserveringsomstandigheden.

De verstoring door de ontwikkelingen die plaats zullen vinden in het plangebied zullen afhankelijk zijn van de soort woningen die op de vrije kavels gebouwd zullen worden.

7. Advies

De verwachting dat er archeologische resten in het plangebied liggen is op basis van het bureauonderzoek laag te noemen.

Er zijn al grondroerende werkzaamheden uitgevoerd ten tijde van het bouwrijp maken van de grond. Daardoor zal de aanleg van woningen op de 46 bouwkavels de archeologische waarden waarschijnlijk niet noemenswaardig verder aantasten. Wij achten het daarom niet noodzakelijk nader archeologisch onderzoek te laten uitvoeren. Wel zou er bij verdere grondroerende werkzaamheden gelegenheid gegeven kunnen worden aan amateur archeologen die de eventuele archeologische overblijfselen kunnen documenteren.

Indien er tijdens de werkzaamheden alsnog archeologische vondsten worden gevonden dienen deze onverwijld gemeld te worden bij het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten in Noord-Holland (telefoonnummer 023 – 5144514). Dit heeft geen nadelige consequenties voor de werkzaamheden.

Literatuur- en documentatielijst

Digitale bronnen

- Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS);
- Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland: <http://chw.noord-holland.nl>;
- Kadastrale minuut: www.watwaswaar.nl;
- Google Maps: <http://maps.google.nl/maps>.

Atlassen

- Dou, J.J., 1980: *Kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland 1745*, [2^e heruitgave uitgeversmaatschappij Canaletto].
- N.N.: *Bodemkaart van Nederland, 1:50.000*, Stavoren.
- N.N.: *Geomorfologische kaart van Nederland, 1:50.000, Blad 24 Zandvoort - 25 Amsterdam*.
- N.N. 1992: *Grote Historische Provincie Atlas Noord-Holland 1849-1859* (Wolters-Noordhoff).
- N.N., 2003: *Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland. Bladen van de Chromo-topografische Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden schaal 1:25.000, 1894 - 1923*.
- N.N., 2004: *Topografische Atlas Noord-Holland 1:25.000* (Wolters-Noordhoff).
- N.N.: Foto Atlas Noord-Holland 1:14.000 kaartblad 155 (Uitgeverij Robas Producties en Topografische Dienst)

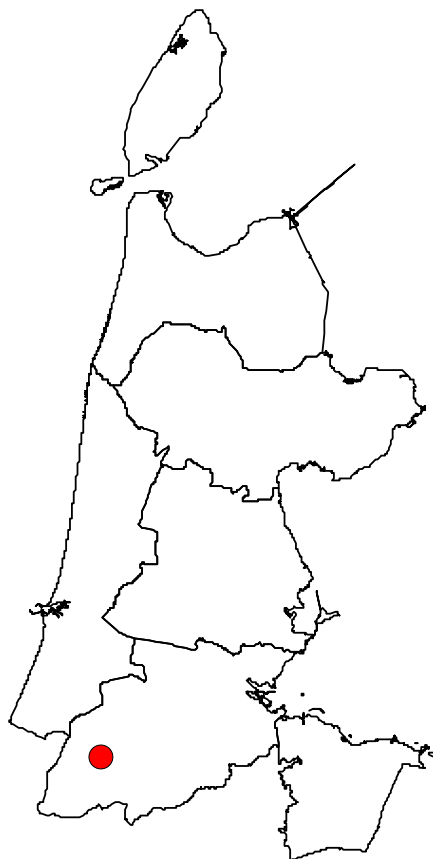
Literatuur

- Berg, F.G. van den, 2006, *Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van de locatie Spaarnhove in de Cruquius, gemeente Haarlemmermeer*. SCENH-rapport cultuurhistorie 81, Wormer
- De Mulder & Bosch, 1982, *Holocene stratigraphy, radiocarbon datings and paleogeography of central and northern North-Holland (the Netherlands)*, in: Mededelingen Rijks Geologische Dienst 36.
- De Bont, C., 2008, *Vergeten land: ontginning, bewoning en waterbeheer in de westnederlandse veengebieden (800-1350)*, Wageningen
- Nyst, C.L. en L. den Boon, 2009, *Nota cultuurhistorie gemeente Haarlemmermeer*. SCENH-rapport cultuurhistorie, Haarlem

Afbeeldingen

Afbeelding 1

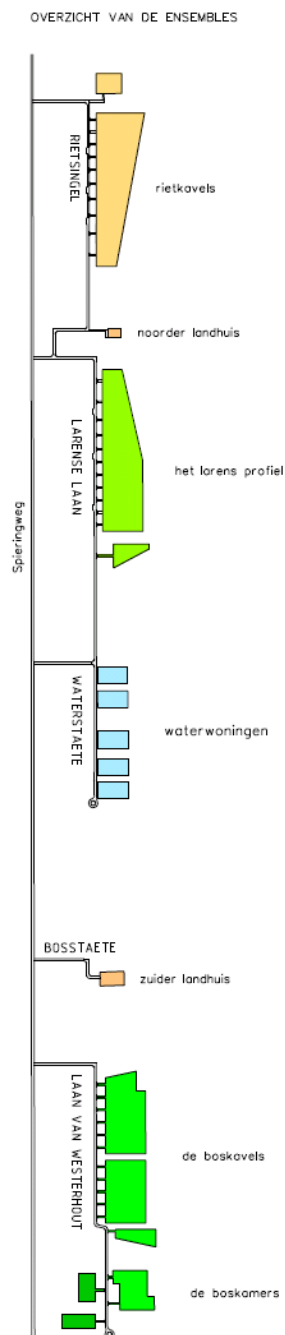
Ligging van het plangebied in Noord-Holland.

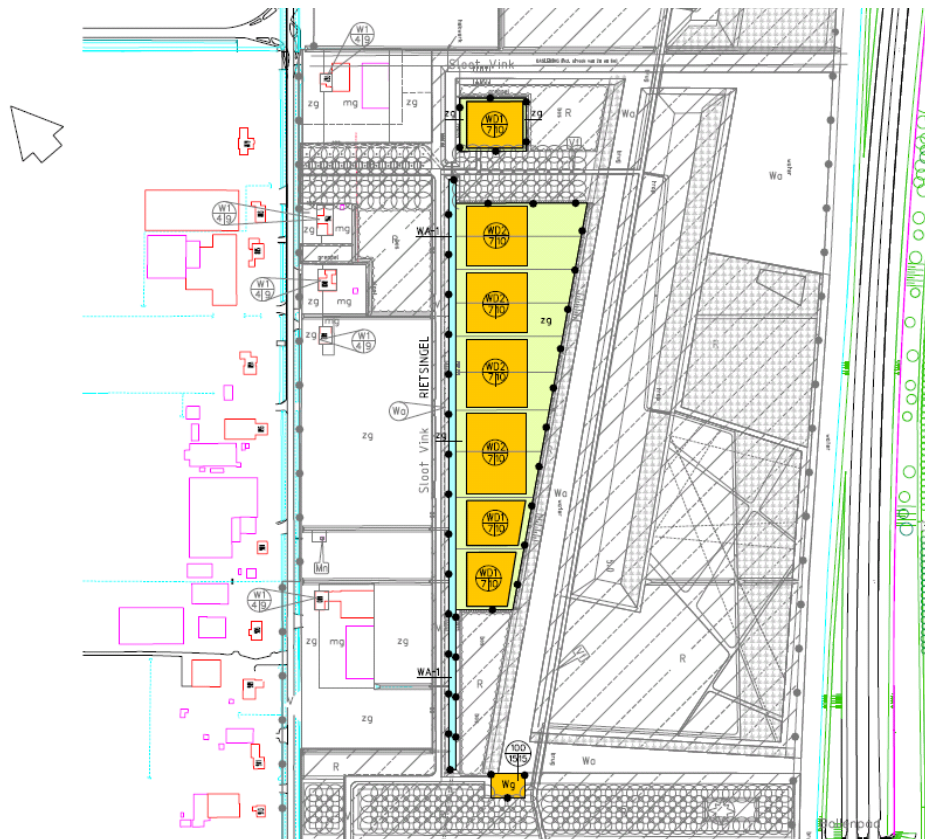
Afbeelding 2

De geplande werkzaamheden op de locatie bestemmingsplangebied Zwaanshoek Noord en Boseilanden 1^e herziening.

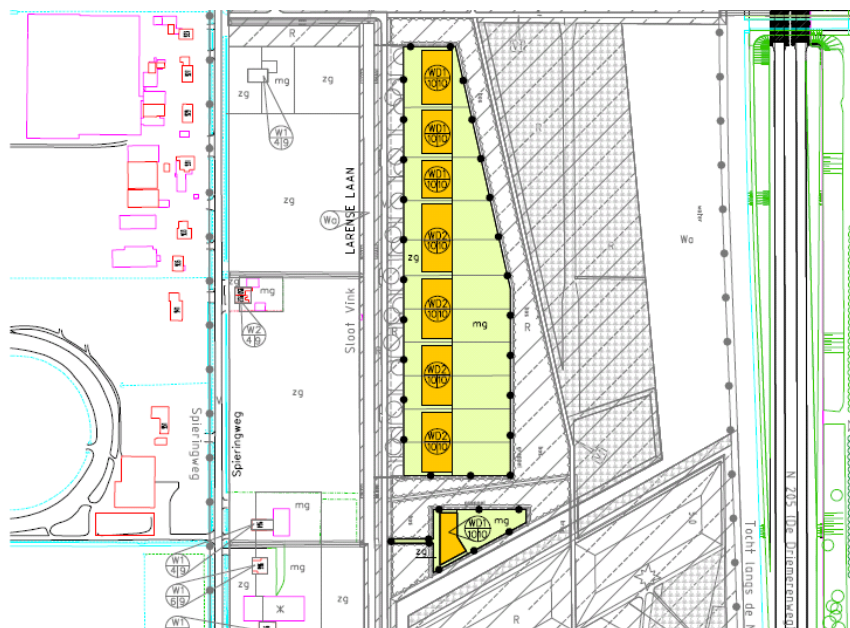
(Afbeelding: gemeente Haarlemmermeer)

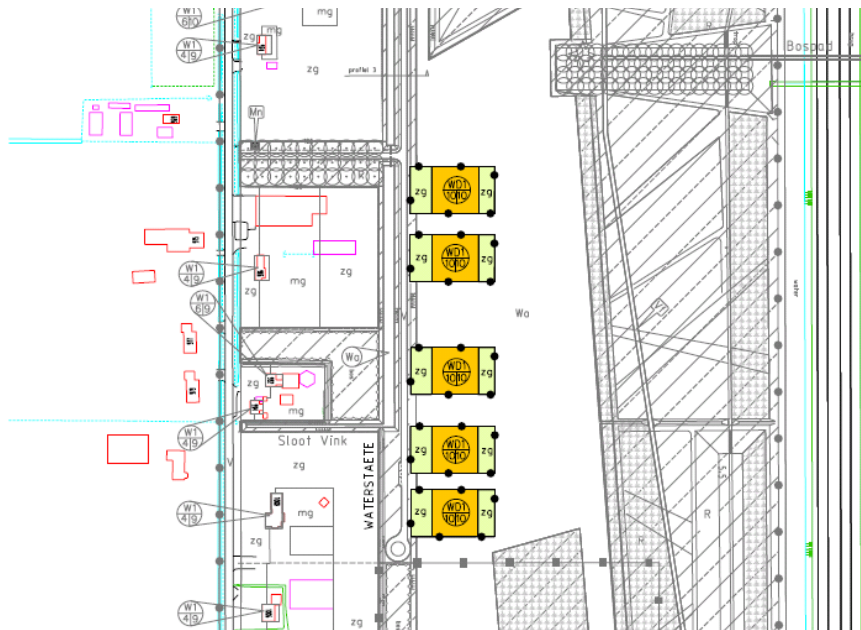
De Rietkavels met het noorder landhuis

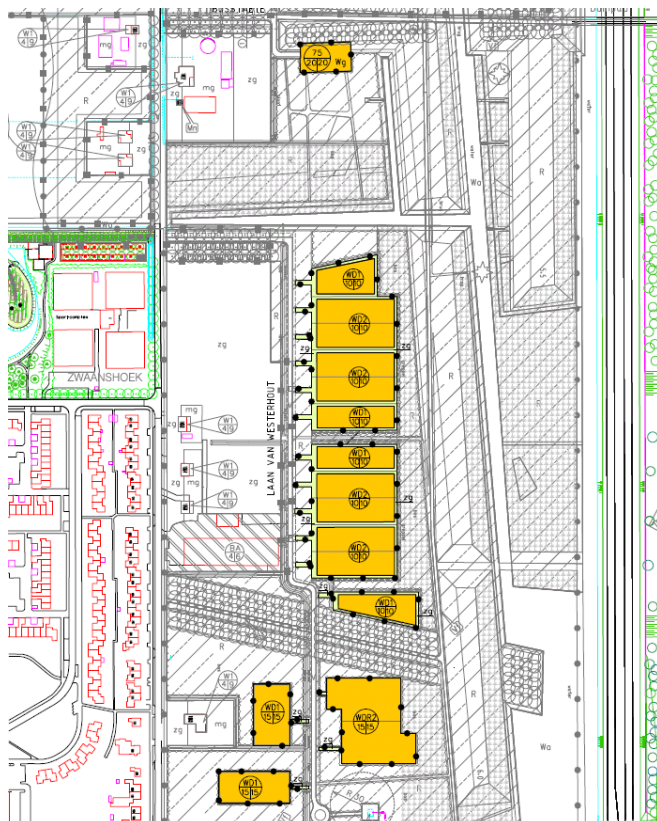
Het Larens profiel

Waterwoningen

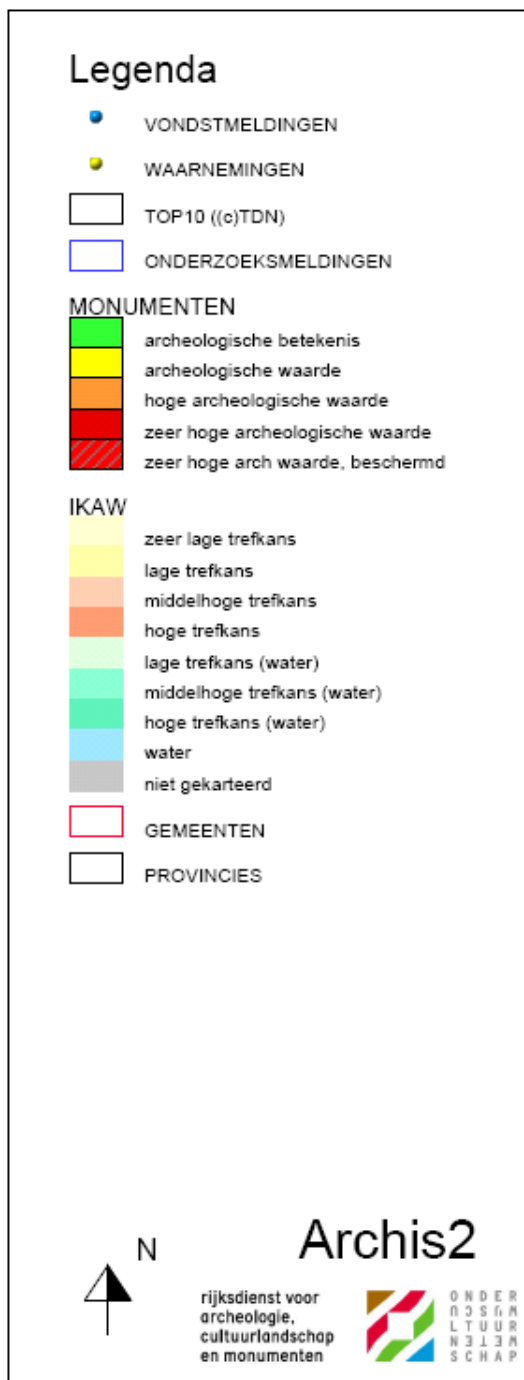
Het zuider landhuis, de Boskavels en de boskamers

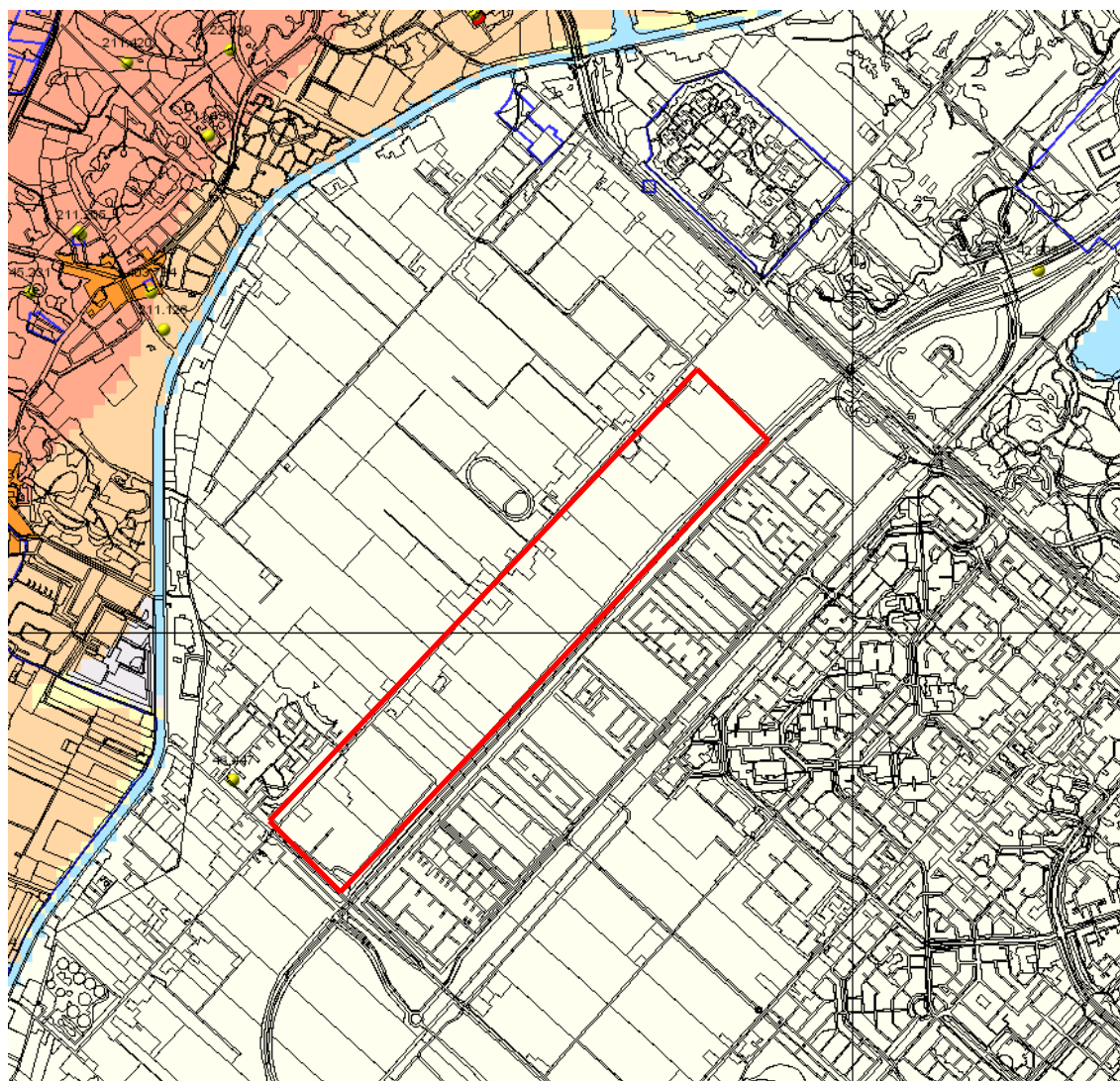

Afbeelding 3

De ARCHIS-waarnemingen en monumenten in het onderzoeksgebied. De rode lijn geef het plangebied weer.

(Kaart: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Afbeelding 4

De archeologische waarden volgens de CHW-kaart in het onderzoeksgebied. De rode lijn geeft het plangebied weer.

(Kaart: Cultuurhistorische Waardenkaart van de Provincie Noord-Holland)

